

Latvijas Produktivitātes padomes sēdes **PROTOKOLS**

Rīgā,

Nr. 22-32/1

Sanāksmes norise:

2024. gada 21. maijā plkst. 14:00

Rektorāts, Latvijas Universitāte, Raiņa bulvāris 19, 274. telpa

Sanāksmi vada:

Latvijas Produktivitātes padomes priekšsēdētājs G.Bērziņš

Piedalās:

Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	A.Bīte
Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	J.Endziņš
Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	A.Piebalgs (attālināti)
Latvijas Produktivitātes padomes locekle	L.Straujuma

Pieaicinātās personas:

Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta vecākais analītiķis	O.Barānovs
LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" direktore	I.Šteinbuka
Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta vadītāja	D.Zīle

Sanāksmi protokolē:

LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" projekta koordinators M.Belasova

Sanāksmes atklāšana - G.Bērziņš

Latvijas Produktivitātes padomes (turpmāk - *Padome*) priekšsēdētājs G.Bērziņš atklāj sanāksmi un iepazīstina tās dalībniekus ar sēdes darba kārtību.

1. Atskaite par LU domnīcas LV PEAK projektiem

Ziņo: I.Šteinbuka

I.Šteinbuka ziņo par Latvijas Universitātes (turpmāk - *LU*) Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīcas LV PEAK" (turpmāk - *LV PEAK*) īstenotajiem projektiem 2023. gadā:

1. LV PEAK "Ekonomikas barometra" 2023. gada publikācijas:

- EKONOMIKAS BAROMETERS Nr.1 (3) 2023.gada jūnijs
- EKONOMIKAS BAROMETERS Nr.2 (4) 2023.gada decembris un tā PIELIKUMS: Jauniešu noskaņojuma aptauja.

LV PEAK Ekonomikas barometra izdevumi ir publicēti LV PEAK mājaslapā: [Barometrs](#)

2. Latvijas Produktivitātes ziņojums 2023 (LPZ-2023)

LPZ-2023 īpaša uzmanība pievērsta investīcijām un kapitāla atdevei Latvijā, un jauniešu konfidences noskaņojumam par ekonomiskajiem procesiem valstī un izredzēm karjeras veidošanā Latvijā. Ziņojums pieejams LV PEAK mājaslapā: [LPZ](#)

LPZ-2023 tika prezentēts LV PEAK organizētajā konferencē "[Produktivitātes dialogs 2023/2024](#)" un ir iesniegts valdībai un Eiropas Komisijai 2024. gada februārī.

3. Projekts "Klimata mērķu ekonomiskās ietekmes modelēšana un analīze"

Zinātniskais projekts tika īstenots 2023 gadā un ilga 3 gadus (2021-2023). Pēc Ekonomikas Ministrijas (turpmāk - *EM*) pasūtījuma LU ir izstrādāts Vispārējā līdzsvara modelis (VLA), kurš tapis sadarbībā ar uzņēmuma E3 Modelling (E3M) pētniekiem Eiropas Komisijas (EK) tehniskās palīdzības projekta ietvaros. VLA modelis ir datormulācija (GAMS datorprogrammā), kas ar vienādojumu sistēmu raksturo visu tautsaimniecības nozaru mijiedarbību. VLA modelis ir instruments, kas ļauj novērtēt enerģētikas un klimata politikas pasākumu ietekmi uz makroekonomiskajiem rādītājiem tautsaimniecības nozaru dalījumā (tajā skaitā uz nozarēm, kas nav tieši saistītas ar enerģētiku), kā arī uz sociālekonomiskajiem rādītājiem. LU pētnieki praktiski aprobēja VLA modeli trīs politikas scenārijos - oglekļa dioksīda nodokļa celšana, publiskās investīcijas ēku siltināšanā, akcīzes nodokļa pieaugums degvielai. VLA modelis ļauj saprast, vai šādu un tamlīdzīgu politikas iniciatīvu rezultātā palielināsies iekšzemes kopprodukts (nozaru dalījumā), privātais patēriņš un eksports; kā tās ietekmēs darba tirgu (par cik palielināsies nodarbināto skaits un samazināsies bezdarba līmenis), cik lielā mērā pieaugs algas un budžeta ieņēmumi. Gala ziņojums publicēts LV PEAK mājaslapā: [Nodevumi](#)

Projekts “Klimata mērķu ekonomiskās ietekmes modelēšana un analīze” ir pagarināts un 2024. gadā EM turpina sadarbību ar LV PEAK, lai īstenotu mērķi: NEKP sociāli ekonomiskās ietekmes modelēšana.

4. Projekts “Eiropas Savienības ieguldījumu ietekmes uz Latvijas tautsaimniecību kvantitatīva novērtēšanas modeļa izveide”

Finanšu ministrijas uzdevumā tika izstrādāts jauns vispārējā līdzsvara modelis (computable general equilibrium model), lai veiktu Eiropas Savienības ieguldījumu Latvijā ietekmes izvērtējumu uz Latvijas ekonomiku. Gala ziņojums iesniegts 2023. gada vidū, [izvērtējuma ziņojums](#) publicēts LV PEAK mājaslapā.

5. Projekts «Makroekonomisko un budžeta prognožu kvalitātes ex-post izvērtējums»

Finanšu ministrijas uzdevumā tika novērtēta Finanšu ministrijas makroekonomisko un budžeta rādītāju prognožu precizitāte salīdzinājumā ar citām iestādēm – Eiropas Komisiju, SVF, OECD un Latvijas Banku. Pētījumā secināts, ka 2019. – 2022. gadā 41% rādītāju Finanšu ministrija prognozēja precīzāk par Starptautisko Valūtas fondu, 33% rādītāju Finanšu ministrija prognozēja precīzāk par Latvijas Banku, 27% rādītāju Finanšu ministrija prognozēja precīzāk par Eiropas Komisiju un 24% rādītāju - precīzāk par OECD. Finanšu ministrijai pastāv iespējas turpmāk samazināt prognožu kļūdu. Projekta nodevums iesniegts 2023. beigās, [Noslēguma ziņojums](#) publicēts LV PEAK mājaslapā.

I.Šteinbuka atgādina, ka pilnīga informācija ir atrodama LV PEAK mājaslapā <https://www.lvpeak.lu.lv/>, kur publicēti visi iepriekšminētie ziņojumi un nodevumi.

2. Nākotnes prioritātes

Ziņo: I.Šteinbuka

I.Šteinbuka informē par LV PEAK prioritātēm:

1. LV PEAK «Ekonomikas barometrs»: 2024. gada jūnija un decembra publikācijas. Jūnija izdevuma prezentācijas pasākums notiks 2024. gada 10. jūnijā.
2. Latvijas Produktivitātes ziņojums 2024.
3. Līgums ar EM par pētījuma «Cilvēkkapitāla attīstības politikas efektivitātes un progresa novērtēšana Latvijā» veikšanu.
4. Projekta «Klimata mērķu ekonomiskās ietekmes modelēšana un analīze» turpinājums.

Klātesošo diskusija par nākotnes prioritātēm. G.Bērziņš izvirza jautājumu: vai LV PEAK ir jāiesaistās Latvijas enerģētikas stratēģijas izstrādē? G.Bērziņš norāda, ka, ja šim uzdevumam tiks piesaistīts ārzemju uzņēmums, zinātniski pētnieciskās institūcijas pārstāvniecība šajā procesā būtu noderīga, lai mācītos un pārņemtu pēc iespējas lielāku zināšanu apjomu projekta izstrādes laikā. J.Endziņš uzsver, ka Latvijai ir vēl ļoti daudz neatrisinātu birokrātisku jautājumu, kas traucē praktiski risināt enerģētikas drošības jautājumus. Savukārt, L.Straujuma izvirza jautājumu: kas šobrīd visvairāk traucē produktivitātei? A.Bite kā vienu no iemesliem min uzņēmumu ierobežoto

tirgu, eksporta neesamību; tāpat straujo tirgu mainību, kas diktē noteikumus; kā arī nepietiekamo finansējumu uzņēmumu attīstībai. A.Bite ierosina izveidot rīku, kas jebkuram Latvijas uzņēmumam palīdzētu saprast/izrēķināt tā produktivitāti, kā arī modelēšanas rīku, kas uzņēmējiem palīdzētu uzņēmuma vadīšanā, lēmumu pieņemšanā, piemēram, lemjot par investīcijām. G.Bērziņš un I.Šteinbuka izsaka piedāvājumu, ka ir iespējams ikkatram Latvijas uzņēmumiem, ņemot par pamatu pieejamos datus Lursoft, veikt produktivitātes un dinamikas analīzi, tādejādi arī iegūstot pilnīgu produktivitātes griezumam par visiem uzņēmumiem Latvijā, papildus iespējams apskatīt datus pa reģioniem un pa nozarēm. G.Bērziņš atgādina, ka 2022. gadā EM tika piedāvāts pētījuma projekts "Kritēriju pamatojums valsts atbalsta (Grantu/bezmaksas kredītu vai investīciju formā) sniegšanai uzņēmumiem ekonomikas transformācijas kontekstā". Pētījuma pamatā tika izvirzīta hipotēze, ka valsts atbalsts ir jāsaņem tiem uzņēmumiem, kas nākotnē spēs uzrādīt augstu produktivitāti – tieši tas noteiks vai valsts atbalsts uzņēmumiem ilgtermiņā sniegs maksimālu labumu tautsaimniecībai. Pētījuma ietvaros kritēriju pamatojums tiktu iegūts no uzņēmumu mikro līmeņa datu analīzes, izmantojot Orbis un Lursoft datubāzes, lai aprēķinātu katra ekonomiski aktīva Latvijas uzņēmuma produktivitāti. Pētījuma ietvaros tika piedāvāts izanalizēt arī produktivitāti nozaru griezumā salīdzinājumā ar tautsaimniecībā vidējo, pret ES vidējo līmeni un salīdzinājumā ar Baltijas kaimiņvalstīm. EM pētījuma piedāvājumu noraidīja. Savukārt, D.Zīle atgādina EM iemeslus projekta atteikumam: 1) vēsturiski lieli uzņēmumi ir produktīvāki un uz tiem ir attiecināms valsts atbalsta de minimis regulējums; 2) nav skaidrs, kā tiks vērtēti jaundibinātie uzņēmumi, par kuriem nav datu. I.Šteinbuka ierosina visiem nosūtīt iepriekš izstrādāto pētījuma piedāvājumu informācijai un izvērtēšanai, lai turpinātu diskusijas par nepieciešamajiem pētījuma papildinājumiem.

L.Straujuma paceļ eksporta veicināšana jautājumu: kā to veicināt Latvijas uzņēmumiem? A.Bite uzsver, ka Latvijā palīdzība un programmas, kas palīdz uzņēmumiem ceļā uz eksportu, ir labas un pietiekošas, bet uzņēmumiem pietrūkst motivācijas. A.Bite ierosina ieviest nosacījumu, ka uzņēmumiem, kas piedalās valsts vai pašvaldības iepirkumos, kā vienai no prasībām, kuru jāizpilda, ir jābūt eksportētājam.

D.Zīle informē, ka EM ir radīts rīks "Transformācijas barometrs", kas sniedz informāciju par investīcijām atsevišķās nozarēs un Latvijas tautsaimniecībā kopumā, kā arī par produktivitātes dinamiku un konvergenci ES vidējam līmenim. Balstoties uz makro-līmeņa rādītājiem, tiek sniegts ieskats investīciju un produktivitātes, kā arī investīciju un nodarbinātības sakarībās. Transformācijas barometrs atrodams EM mājaslapā: <https://www.em.gov.lv/lv/transformacijas-barometrs>.

G.Bērziņš informē, ka Latvijas Universitātei ir iespēja izziņot tenūrfilosofa amata vietu ekonomikā un šobrīd tiek diskutēts par ekonomikas nozari ar specializāciju, kurā būtu noderīgi, nepieciešami padziļināti zinātniskie pētījumi, zinātnes nozares attīstība.

Sēdi slēdz plkst. 15:10

Padomes priekšsēdētājs

(paraksts*)

G. Bērziņš

Sēdes sekretāre

(paraksts*)

M. Belasova

---

* ŠIS DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU